

OIKEISTON PROFILIT EUROOPASSA,

Seminaari 4.2.2014, Vanha Raatihuone Turku, osallistujia n.100. Alustaja ulkoministeri ERKKI TUOMIOJA, kommentaattorit VTT Vesa Vares ja puheenjohtaja Kaisa Penny Euroopan Sosialidemokraattien Nuortenliitto.

Ulkoministeri Erkki Tuomioja analysoi Euroopan Unionin jäsenmaiden poliittisten puolueiden kannatusta viimeksi pidettyjen parlamenttivaalien jälkeen. Kokonaiskuva on sekava. Kehitys ei ole ollut samansuuntainen tai johdonmukainen eri maissa. Uutena ilmiönä on kuitenkin tullut useissa maissa parlamenttiin oikeistolainen tai jopa äärioikeistolainen populistipuolue. Sille on useimmiten ominaista maahanmuuttaja tai islaminvastaisuus. Joissakin maissa näiden puolueiden kannatus on noussut yli 10 prosentin joissakin jopa 20 prosenttiin saakka. Näidenkin puolueiden ohjelmat poikkeavat toisistaan. Maahanmuuttovastaisuuden lisäksi ohjelmaan kuuluu usein myös EU-vastaisuus. Populistit samaistavat erilaisuuden eriarvoisuuteen. Vasemmistolaisia ääri liikkeitä on syntynyt aika vähän ja useimmat vaaleissa esiintyneet vasemmistolaiset sirpalepuolueet ovat jo vanhempaa perua. Suurimman kannatuksen on kerännyt Kreikassa toimiva Syriza puolue, joka syntyi vasta eurokriisin alettua ja joka on syönyt mm. aikaisemman sosialidemokraattisen mahtipuolue Pasokin kannatuksen.

Sosialidemokraattien kannatus on ollut viime vaaleissa kohtalaisen tasainen. Norjassa syksyllä pidetyissä vaaleissa puolue säilytti suurimman puolueen aseman hallitusvastuusta huolimatta, mutta joutui kuitenkin oppositioon. Tämä kuvastaa ehkä yleistä muutoksen halua, jos jokin puolue on ollut hallitusvastuussa useamman kauden. Saksassa muodostettiin jälleen suuri koalitio kristillisdemokraattien ja SPD:n kesken. Naapurissamme Ruotsissa sosialidemokraatit on selkeästi suurin puolue mielipidemittauksissa ja niiden mukaan sosialidemokraattien, vihreiden ja vasemmistopuolueen kannatus on yli 50 prosenttia. Perussuomalaisten kannatusta Suomessa on lisännyt talouslama, syrjäytyminen ja vieraantuminen. Euron kriisi on ollut hyvä kritiikin kohde. Perussuomalaisillakin on maahanmuuton vastaisuus ja islaminvastaisuus tunnusomaisia. Soini on joutunut antamaan näissä kysymyksissä äärioikeistolle periksi. Pettymys vasemmistoon ja vieraantuminen edustuksellisesta demokratiasta on tunnusomaista. Yhteiskunta on pirstoitunut työn luonteen ja työpaikkojen muuttumisen myötä. Enää ei koeta selvästi kuuluttavan yhteen esim. työväenluokkaan. Luokkayhteiskunta on palaamassa mutta luokkatietoisuus ei.

Dosentti VESA VARES totesi että oikeistolaisten populistipuolueiden menestys on vaikuttanut eräissä maissa selvästi ns. perinteisten oikeistopuolueiden poliittiseen käyttäytymiseen. Ne ovat siirtyneet politiikassaan oikealle esim. Tanskassa ja Hollannissa. Samalla se on aiheuttanut sen, että erissä maissa (Saksa, Itävlta) perinteiset konservatiivit ja sosialidemokraatit ovat muodostaneet yhteishallituksia. Eurovaaleja ajatellen toistaiseksi mielipidetiedustelujen perusteella ennakoidaan, että Euroopan parlamentissa säilyvät suurimpina puolueina Konservatiivinen EPP puolue ja sosialistit. Populistipuolueet eri maista haaveilevat selvästi vaalivoittoa ja yrittävät hakea yhteistyötä yli kansallisten rajojen.

Puheenjohtaja KAISA PENNY korosti sosialidemokraattien menestyksen kannalta tärkeäksi luoda oman linja ja vastata eurooppapopulistien väitteisiin. Tätä sosialidemokraatit eivät hänen mukaansa ole tehneet. Ei pidä missään olosuhteissa myötäillä heidän maahanmuuttovastaisia argumenttejaan vaan lähteä puolustamaan ihmistä. Sosialidemokraattien pitää keskustelulla pystyä luomaan uutta toivoa Euroopan nuorille. Perussuomalaisten uhka on otettava tosissaan. Hyviä esimerkkejä sosialidemokraattien menestyksestä tässä työssä kyllä löytyy mm. Wienistä ja Lontoosta. Perinteisten konservatiivien siirtyessä populistien vetämänä oikealle pitäisi syntyä tilaa sosialidemokraattiselle politiikalle. Keskustelun aloitteen

esimerkiksi talouspolitiikassa ovat kuitenkin Suomen mediassa kaapanneet Wahlroos, Lillrank ja Apunen. Sosialidemokraattiset soihdut puuttuvat.